



# Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Cím: *Buzából és dollárokból fogják felépíteni az új Nemzeti Színházat*

Forrás:

*Pesti Napló*

*3n*

*1923. 5. 8.*

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

*792*

Hely

*Nemzeti Színház*

Idő

*1923*

Személy

## Buzából és dollárokból fogják felépíteni az új Nemzeti Színházat

Gróf Klebelsberg Kunó kultuszminiszter beszéde a Fészek-klub lakomáján

(Saját tudósítónktól.) A Fészek-klub ma este az Operaház és a Nemzeti Színház újonnan kinevezett tizenhat örökös tagja tiszteletére nagyszabású lakomát rendezett. Az estélyen a kormányt gróf Klebelsberg Kunó kultuszminiszter képviselte, aki Petri Pál, Kissfaludy Kálmán és Kertész K. Róbert államtitkárok társaságában jelent meg. Az estélyen jelen volt az állami színházaknak csaknem minden kiválósága.

Az első felköszöntőt Beöthy László mondta, aki a kormányzót élte. Utána a Fészek-klub vezetősége nevében Róna József üdvözölte a kultuszminisztert, az államtitkárokat, ifjabb báró Wlassics Gyula főigazgatót, továbbá az állami színházak új örökös tagjait. Az Operaház újonnan kinevezett örökös tagjai nevében Mihályi Ferenc köszönte meg a kinevezést, majd Gál Gyula tartott nagyhatású beszédet, amelyben hangsúlyozta, hogy a mai színház öneréből jutott oda, ahol áll és ezért az újonnan kinevezett örökös tagok sokkal jobban tudják értékelni az őket ért kitüntetést. A mai színész, aki az állam szolgálatában áll, két fogadalmat tett. Az egyik a szegénység fogadalma. A másik: lemondani az olesó népszerűségről és alázatosan beleilleszkedni egy nemzeti élő szervezetbe.

— Nem az újonnan kinevezett örökös tagokhoz szólok, — mondja — akik iránti nagybecsülésemet már tetteikkel igazoltam. Ha Sarah Bernhardtnek megadhatta Franciaország a becsületrendnek nemcsak lovag-, de középkeresztjét is, úgy ez az ózer sebből vérző szegény Magyarország megtehetné azt, hogy kitüntesse azokat, akik legfőbb támaszai a magyar színészetnek. Most, hogy felszólalok, elvárhatják tőlem, hogy elmondjam, mit kell tennie a kormánynak a színházi kérdésekben. A város egy exponált helyén üres telek áll, a magyar drámai színészetnek nincs otthona. Ott állunk ma, ahol 1832-ben állott Széchenyi István, amikor kimondotta az első szót, hogy otthont kell teremteni a magyar

színészetnek. 1837-ben nyílt meg a Nemzeti Színház és 1840-ben kapta mai címét. Néhány év múlva tehát újabb centennárium ünnepét fogjuk ülni. Ez a centennárium azonban ne üres ünnepség legyen, ne a szavak, hanem a tettek ünnepe legyen. Ezt a centennáriumot intézményekkel ünnepeljük, azaz, hogy megteremtjük új, állandó hajlékát a Nemzeti Színháznak. (Taps és éljenzés.) Akkor Földváry Gábor, Pest megye alispánja kezdte meg a gyűjtést és a nemzet közadakozásából felépíthetett a színház. Ma ugyanezt az utat kell járunk. Ma milliárdokba kerül az új színház építkezése, de azért én nem esem kétségbe a borribilis számok miatt, mert buzából és dollárokból fel lehet építeni az új Nemzeti Színházat. Kiszámitották, hogy buzában feleannyiba kerülne az építkezés, mint amennyibe békében került. A másik tényező, amire számítok, az a dollár. Az amerikai magyarság, amelyet annyiszor zaklattak mindenféle célokért, most nem hunyhat szemet. Az amerikai magyarságnak meg kell hallani, hogy múzeumaink mily rottentó állapotban vannak, hogy könyvtársainkból hiányzik minden új kiadvány, hogy Debrecenben a klinikánkat nem tudjuk befejezni, pedig már tető

alatt van és a város tele van betegekkel és Amerikának meg kell hallani, hogy a nemzetnek szüksége van az új Nemzeti Színházra. Ha ezeket hallják, megmozdulnak a dollárok. Es még egy tervem van, amellyel közelebb hozom a színház építését a megvalósuláshoz. Az állami színházak minden látogatója színházépítési pótlékok fizessen a jegyéhez és meg vagyok róla győződve, hogy a közönség szívesen adja erre a célra.

Egyben bejelenti, hogy a Nemzeti Színház és az Opera művészettörténetének megírására legközelebb pályázatot fog kiírni. Végül szól a jövő év elején megnyitandó kamaraszínházról, amelyre azért van szükség, hogy a Nemzeti Színház tagjai minél gyakrabban érintkezessenek a közönséggel.

Hevesi Sándor, a Nemzeti Színház igazgatója beszélt ezután. Le kell szögeznem, — mondta — hogy soha még ennyi szabadságom nem volt művészi kérdésekben, mint most, amikor mint igazgató működöm a Nemzeti Színházban.

Beöthy László beszédében ígéretet tett, hogy az új Nemzeti Színház felépítésére pótfilléreket fog szedni mind az öt színházában és oda fog hatni, hogy Budapesten mind a huszonhárom színházban hasonlóan cselekedjenek.

Tanay Frigyes a Színészegyesület és a Vígszínház nevében üdvözölte az új örökös tagokat, majd Palló Imre, Garamszeghy Sándor és még számosan tartottak felköszöntőket.